

Kvantitativní popis a kvantitativní vysvětlení

Přednáší

Mgr. Martin Žižlavský, Ph.D.

Předmět

Kvantitativní výzkum

Kvantitativní popis. Ukázka

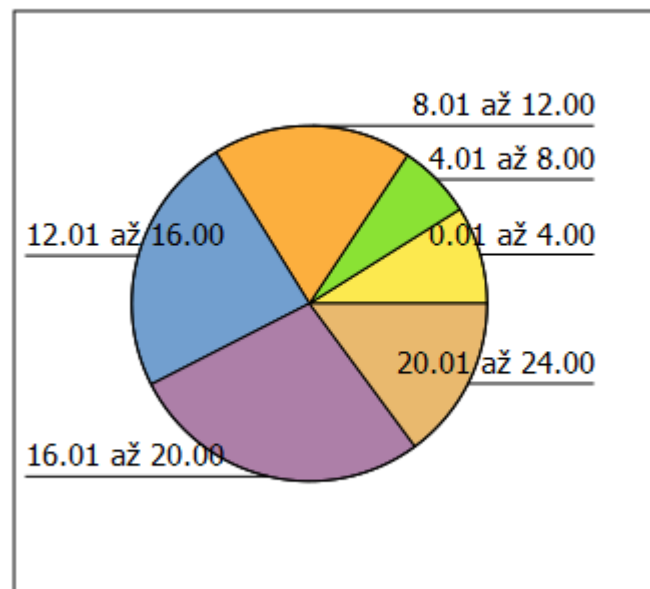
Denní doba

<i>N</i>	<i>Valid</i>	30700
	<i>Missing</i>	0
<i>Mode</i>		5,00
<i>Kurtosis</i>		-,55
<i>Skewness</i>		-,52
<i>S.E. Skew</i>		,01

Denní doba

<i>Value Label</i>	<i>Value</i>	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>	<i>Valid Percent</i>	<i>Cum Percent</i>
0.01 až 4.00	1	2735	8,91	8,91	8,91
4.01 až 8.00	2	2084	6,79	6,79	15,70
8.01 až 12.00	3	5559	18,11	18,11	33,80
12.01 až 16.00	4	7281	23,72	23,72	57,52
16.01 až 20.00	5	8473	27,60	27,60	85,12
20.01 až 24.00	6	4568	14,88	14,88	100,00
<i>Total</i>		30700	100,0	100,0	

Denní doba

Kvantitativní vysvětlení

- Vysvětluje jak a proč něco je v sociálním světě.
- To, co je vysvětlováno: *explanandum*.
- To, co vysvětluje: *explanans*.
- Vysvětluje se vztahem proměnných.
- Vztah proměnných se empiricky prokazuje naměřenými kvantitativními hodnotami veličin (operacionalizovaných teoretických proměnných).

Vysvětlení „jak“ (příčinnou)

- Jak se změnila hodnota nějaké proměnné?
- Hodnota proměnné se změnila vlivem změny hodnoty jiné proměnné.
- Změna proměnné (*explanandum*) je vysvětlována vlivem jiné proměnné (*explanans*).
- *Explanans*: příčina; *explanandum*: účinek.
- Například: Jak velikost (hodnota) mzdy (proměnná) ovlivňuje velikost (hodnota) pracovního výkonu (proměnná)?
- Vysvětlení (hypotéza): Čím vyšší je mzda, tím vyšší je pracovní výkon.

Vysvětlení „proč“ (funkcí)

- Proč má proměnná určitou hodnotu?
- Proměnná má určitou hodnotu, protože podporuje hodnotu (existenci) jiné proměnné (celku, jehož je částí).
- Hodnota proměnné (*explanandum*) je vysvětlena funkcí proměnné – části – při zajištění hodnoty jiné proměnné – celku (*explanans*).
- *Explanandum*: část; *Explanans*: celek.
- Například: Proč jsou v ziskových (hodnota) firmách (proměnná celek) systematické (hodnota) personální činnosti (proměnná část)?
- Vysvětlení (hypotéza): Systematické (hodnota) personální činnosti (proměnná) přispívají (funkce) k ziskovosti (hodnota) firmy (proměnná).

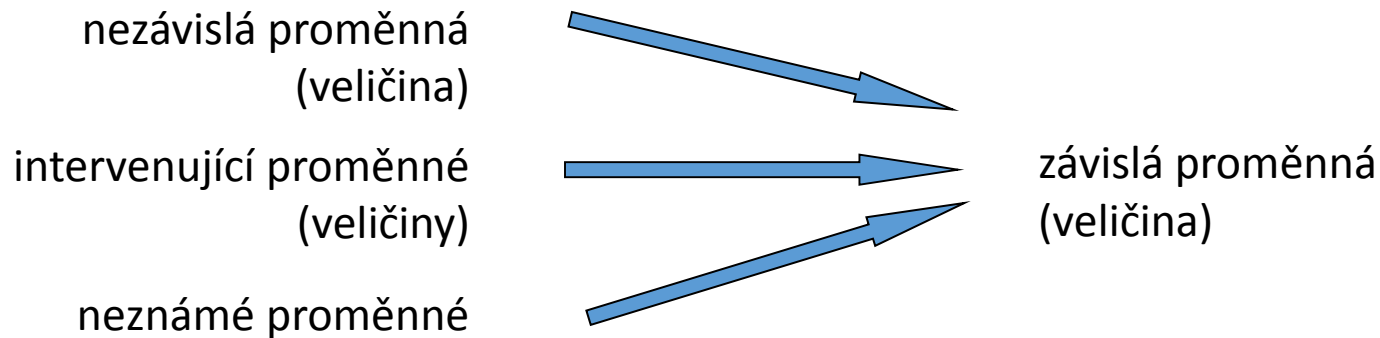
Závislost – souvislost

- Závislost proměnných: Na hodnotách nezávislé proměnné závisí hodnoty závislé proměnné a ne naopak.
- Souvislost proměnných: Hodnoty dvou proměnných na sobě navzájem závisejí – neboli souvisejí.

Jistota – náhoda

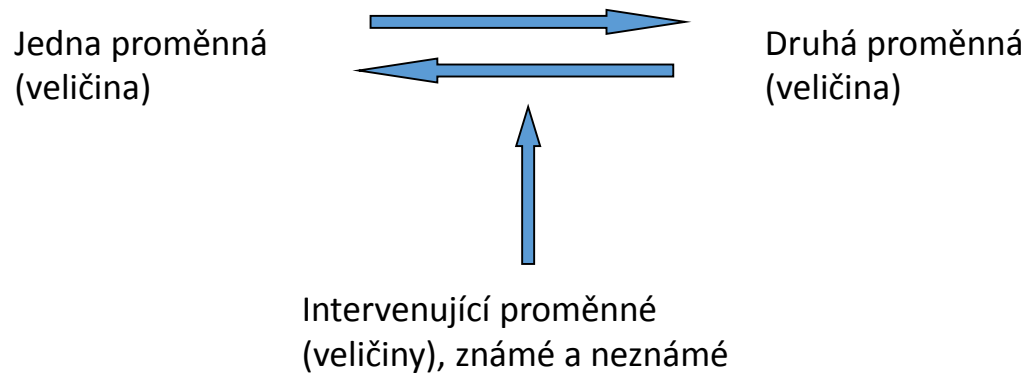
- Změna hodnot závislé proměnné vždy závisí na změně hodnot nezávislé proměnné: Deterministická závislost.
- Změna hodnot závislé proměnné někdy závisí na změně hodnot nezávislé proměnné: Statistická (pravděpodobnostní) závislost.
- Změny hodnot dvou proměnných někdy souvisejí: Statistická (pravděpodobnostní) souvislost.

Experimentální výzkum závislosti proměnných

- Výzkumník zasahuje do sociálního světa pomocí experimentálního designu (podrobněji následující téma *Výzkumné designy*). Výzkumník mění hodnotu nezávislé veličiny a kontroluje intervenující veličiny.
- Výzkumník při manipulaci s nezávislou veličinou měří její hodnoty a současně měří hodnoty závislé veličiny.
- Statistickou analýzou naměřených dat, pak výzkumník testuje statistickou závislost závislé veličiny na nezávislé veličině.

Statistický výzkum závislosti proměnných

- Výzkumník nezasahuje do sociálního světa. Výzkumník pouze měří pomocí statistického šetření (dotazník) hodnoty dvou souvisejích veličin a hodnoty známých intervenujících veličin.
- Statistickou analýzou naměřených dat, pak výzkumník testuje statistickou souvislost veličin a současně kontroluje vliv jak známých, tak neznámých intervenujících veličin.

Interní validita poznatku o závislosti proměnných

- Protože experimentálním designem lze zkoumat přímo skutečnou závislost proměnných, jsou poznatky o závislosti proměnných hodně validní.
- Protože při statistickém šetření je závislost proměnných zkoumána nepřímo, až po měření matematickou analýzou, jsou poznatky o závislosti proměnných málo validní.
- Poznámka: Podrobnosti o interní validitě budou v tématu *Validita a reliabilita*.

KONEC